

1. Dator på jobbet – intervju

Gör så här

Väldigt många vuxna har inte bara en dator hemma som de använder ofta, de har en på jobbet också. Men, vad använder de egentligen sin dator till och vart tar alla datorerna vägen när de byts ut? Välj ut en vuxen i din närhet som har dator på sitt arbete och ta reda på fakta.

Bakgrundsfakta

1. Hur gammal är du? år Man Kvinna
2. Var arbetar du?
3. Hur många är ni på arbetsplatsen? personer
4. Hur länge har du arbetat där? år
5. När började du använda datorn på jobbet?
6. Vad använder du din dator till på arbetstid?
.....
.....
7. När fick du en ny dator på arbetet senast?
8. Varför behövde du en ny dator?
9. Vart tog den gamla datorn vägen när du bytte?
.....
10. Om datorn gick till återvinning, var lämnades den?
.....
11. Om datorn används av någon annan, vad används den till?
.....
.....

Pedagogiska utgångspunkter

Glöm inte att

- starta med elevernas förkunskaper
- lyfta fram olika perspektiv till exempel lokala, globala, etiska, då och nutid
- reflektera kritiskt.

Efter intervjun

Efter att intervjun är genomförd är det dags arbeta vidare med resultatet. Låt eleverna sitta i grupper och dela sitt resultat med varandra. Låt dem fundera över (och ta reda på om det behövs):

- På vilka olika sätt använde de vuxna sina datorer?
Hur använder ni datorer i skolan?
- Hur gamla var datorerna som blev utbytta på arbetsplatserna?
Hur gamla är skolans datorer?
- Vart tog datorerna vägen när de byttes ut?
Vart tar datorerna på skolan vägen när de byts ut?
- Varför är det bra att återvinna eller återanvända datorer?
(Ta gärna hjälp av faktamaterialet.)
- Har vuxna bra koll på vad de ska göra
med sådant de inte behöver längre?

Redovisa resultatet

Redovisa resultatet som en del av ett nyhetsprogram på TV. Filma med mobil eller filmkamera om ni har möjlighet.

Ha gärna med

- En presentatör som presenterar inslaget.
- En reporter som genomför en kort intervju med
..... som arbetar på företaget
..... om vad som händer när datorerna byts ut.
- Några inslag om vad man kan göra med datorer som byts ut.
- En expert som uttalar sig om hur återvinning av datorer bör gå till.
- En presentatör som avslutar inslaget.

Rapportera resultatet av vuxenundersökningen och fakta från briefingsmötet i veckoblad, hemsida eller liknande.

Reklam som vi ser i tidningar, på TV, på internet och affischer försöker få oss att köpa fler nya saker trots att vi oftast inte behöver dem. Syftet med denna övning är att arbeta med reklamens påverkan, men i ett hållbart sammanhang.

2. Reklamfilm

Gör så här

Titta på TV-reklam då och då under en veckas tid.

- Vilka reklaminslag har ni sett som handlar om datorer?
- Vilka märken är det som gör reklam?
- Hur försöker reklamen övertyga oss om att vi ska köpa nya datorer?
- Vilka tror ni reklamen vänder sig till i första hand? Kvinnor, män, ungdomar, barn?
- Finns det något gemensamt i all reklam som handlar om datorer förutom att de försöker sälja samma typ av produkt?
- Tar någon reklam upp miljömässiga fördelar?

Gör en reklamfilm

Gör en egen reklamfilm för dator, mobil eller någon annan elektronisk produkt. Ta med minst ett inslag som försöker övertyga kunden om att göra ett mer hållbart elektronikinköp. Spela in filmen med mobilen eller en annan enkel filmkamera. Om ni vill redigera filmen (det blir mycket bättre då), använd gärna en gratistjänst på internet eller annat redigeringsprogram för film (<http://jaycut.se>).

3. Reklamens påverkan

Alla påverkas av reklam på något sätt och för att kunna genomsåda alla budskap som säger "kom och köp" på olika sätt till oss gäller det att veta lite mer. Med mer kunskap är det lättare att undvika reklamfällorna. Som medveten konsument kan du ta reda på mer om hur just du påverkas.

>> läs mer här

www.mediasmart.se
www.reklamfabriken.konsumentverket.se
www.tidningeniskolan.se
<http://kollakallan.skolutveckling.se>

4. Köp Mer

Gör så här

- Ta med alla reklamblad ni i klassen får hem under en vecka.
- Dela upp dem i olika kategorier som exempelvis mat, teknikprylar, möbler, kläder och skor.
- Undersök vilka knep de använder sig av för att få oss att handla mer. Klipp ut eller skriv av knepen.
- Klistra upp alla knep inom varje reklamkategori på ett stort papper. Skriv "Köp mer" enligt reklamen för! i mitten.

Fundera på

- Vilka reklamknep är lättare att falla för?
- Finns det några reklamknep som inte visar sanningen om det som säljs?
- Finns det en del knep man använder i flera kategorier?

5. Vart tar avfallet vägen?

Gör så här

Undersök tillsammans vad det är som egentligen händer med avfallet, allt ifrån datorer till krossat glas. Från det att ni inte behöver det längre hemma till dess att det tas om hand.

1. Hur sorteras ert avfall hemma?
2. Vart ska det som inte sopbilen tar hand om?
3. Vilka olika möjligheter till sortering har ni via er återvinningscentral?
4. Var ska man lämna gamla datorer och liknande avfall?
5. Det som inte sorteras, vart tar det vägen? Gör ett studiebesök på er närmaste återvinningsstation. Boka in besöket via kommunen där ni bor. Samla på er frågor att ställa till den som arbetar där.

Börja gärna med

- Vilka är de vanligaste frågorna ni får av den som slänger avfall?
- Vad tycker ni är viktigast att veta när man ska slänga avfall?
- Vilket avfall sorteras ofta fel?

>> läs mer här

www.stenametall.com
www.ftiab.se
www.avfallssverige.se

6. Återvinning

När vi som konsumenter köper nya elektroniska saker, t ex datorer, påverkar vårt köp mycket mer än oss själva. Att ta reda på mer om vad som händer med sakerna från det att de tillverkas tills de återvinns kan ge oss nya kunskaper om t ex, material, förpackningar, återvinning och vad som händer sedan.

Gör så här

- Dela in klassen i grupper och låt dem undersöka en elektronisk produkt, t ex skrivare, mobiltelefon, dator, DVD-spelare, TV-apparat, CD-spelare, musikanläggning, i-pod, mp3-spelare eller liknande.
- Besök en affär som säljer den produkt som ni har valt.

Ta reda på

Vilka länder kommer de ifrån?	
Hur kom de till affären?	
Hur är de förpackade?	
Vad behöver jag tänka på vid användning?	
Vad gör jag när de går sönder?	
Hur ska de återvinnas?	

Diskutera och ta reda på

- Ifrån vilken del av världen kommer de flesta elektronikprylarna? Varför?
- Hur är de förpackade? Hur ska förpackningsmaterialet återvinnas?
- Behövs det batterier eller annan utrustning till din produkt? Hur ska de återvinnas?
- Vad händer oftast när elektronikprylar går sönder?
- Hur återvinns produkterna? Har de olika prylarna något gemensamt eller skiljer de sig åt?

>> läs mer här

Om inte affären kan svara på alla era frågor, sök informationen på:

www.infos.se

www.fairtradecenter.se

www.sopor.nu

www.makeitfair.org
(information på engelska)

www.batteriinsamlingen.se

... eller ring till företaget som har tillverkat varan.

7. Framtidens dator

Man brukar säga att ”en dator är aldrig smartare än den människa som programmerat den”. Om du fick utveckla en dator som skulle passa väl in i en hållbar framtid, hur skulle den datorn vara?

Gör så här

Rita och beskriv, för hand eller i datorn:

- Hur ser det ut?
- Vad kan den göra?
- Varför är den så bra?
- Varför skulle alla behöva den?
- Vilka material har den byggts av?
- Hur kan den återvinnas?

Reklamblad

Gör ett reklamblad och en presentation av din dator. Tänk på att du ska övertyga *alla* om att det är just din dator som är nödvändig i framtiden.

Datorskärm och mus från SWEDX som producerar LCD-TV och datortillbehör inbäddade i miljövänliga material som t ex massivt trä.